

ผลงานประกอบการพิจารณาประเมินบุคคล
เพื่อขอรับเงินประจำตำแหน่ง

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)

เรื่องที่เสนอให้ประเมิน

1. ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง แผนการสอนเรื่อง การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่
2. ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
เรื่อง แนวทางการให้การปรึกษาแก่ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ ที่มีค่า HbA1C มากกว่า 7 แต่น้อยกว่า 8

เสนอโดย

พันจ่าเอกกยงยุทธ เจริญผล

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)
(ตำแหน่งเลขที่ รพล.125) กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร
สำนักการแพทย์

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงาน แผนการสอนเรื่อง การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่
2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ 6 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2553 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2553)
3. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

ความรู้ทางวิชาการที่ใช้จัดทำแผนการสอนได้ศึกษาเกี่ยวกับ

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคเบาหวาน เนื้อหาประกอบด้วย

โรคเบาหวาน (Diabetes Mellitus) หมายถึง ภาวะที่ร่างกายมีระดับน้ำตาลในเลือดสูงกว่าปกติ จากการที่ร่างกายไม่สามารถนำน้ำตาลในเลือดที่ได้จากการรับประทานอาหารไปใช้ได้ตามปกติ เนื่องจากมีความผิดปกติของระบบการเผาผลาญคาร์โบไฮเดรตที่เกิดจากร่างกายมีอินซูลินไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายหรือเกิดจากการเสื่อมสภาพของตับอ่อน ความอ้วน โรคของระบบต่อมไร้ท่อหรือการได้รับยาต้านอินซูลิน พวกลอร์ดีโคสเตอรอยด์ (สังพันธ์ อิศรเสนา, 2535 ; เทพ หิมะทองคำ และคณะ, 2544)

ประเภทของโรคเบาหวาน

โรคเบาหวาน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

1. โรคเบาหวานชนิดพึ่งอินซูลิน (insulin dependent diabetes) หรือโรคเบาหวานในเด็ก ผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวานชนิดนี้เป็นผู้ที่ร่างกายขาดอินซูลินโดยสิ้นเชิง เนื่องจากตับอ่อนไม่สามารถสร้างอินซูลินได้อาจเนื่องมาจากเบต้าเซลล์ในตับอ่อนมีน้อยหรือไม่มีเลย พบในผู้ป่วยอายุไม่เกิน 30 ปี ทั้งชายและหญิง อาการมักเป็นรุนแรง ส่วนใหญ่มีรูปร่างผอม น้ำหนักตัวลดลงอย่างรวดเร็ว (บุญทิพย์ สิริรังศรี, 2539)

2. โรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน (non - insulin dependent diabetes) มักพบในคนอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป เพศหญิงเป็นมากกว่าเพศชาย มักพบในคนที่อ้วนมาก นอกจากนี้กรรมพันธุ์ยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดโรคอย่างมาก ผู้ที่มีประวัติสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะญาติสายตรงเป็นเบาหวาน มีแนวโน้มที่จะเป็นเบาหวานชนิดนี้ได้มาก อาการที่เกิดขึ้นมีได้ตั้งแต่ไม่แสดงอาการ แต่ตรวจพบโดยบังเอิญหรือมีอาการแบบค่อยเป็นค่อยไปจนถึงขั้นแสดงอาการรุนแรง ตับอ่อนของผู้ป่วยเบาหวานประเภทนี้ยังสามารถผลิตอินซูลินได้ตามปกติหรืออาจจะน้อยหรืออาจจะมากกว่าปกติได้ แต่อินซูลินที่มีอยู่ออกฤทธิ์ได้ไม่ดี จึงไม่ถึงกับขาดอินซูลินไปโดยสิ้นเชิงเหมือนคนที่เบาหวานประเภทที่ 1 ผู้ป่วยจึงไม่เกิดภาวะกรดคั่งในเลือดจากสารคีโตน (เทพ หิมะทองคำ และคณะ, 2544) ซึ่งความแตกต่างของเบาหวานทั้ง 2 ประเภทแสดงตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของโรคเบาหวานประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2

รายการ	เบาหวานชนิดพึ่งอินซูลิน	เบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน
กลุ่มอายุ	เกิดในคนที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี	เกิดในคนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี
น้ำหนักตัว	ผอม	อ้วน
การทำงานของตับอ่อน	ไม่สามารถผลิตอินซูลินได้หรือผลิตได้เพียงเล็กน้อย	ยังสามารถผลิตอินซูลินได้บ้างหรือเป็นปกติแต่ประสิทธิภาพของอินซูลินลดลง
อาการแรกพบ	มักเกิดอาการรุนแรง	อาจมีอาการเล็กน้อย รุนแรงหรือไม่มีอาการเลย
การรักษา	จำเป็นต้องใช้อินซูลินฉีด	อาจควบคุมอาหารอย่างเดียวโดยไม่จำเป็นต้องใช้อินซูลิน หรือใช้ยาปรับประถาน หรือบางรายอาจต้องใช้อินซูลินฉีดด้วย

ที่มา : เทพ หิมะทองคำ และคณะ. 2554

3. โรคเบาหวานที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น โรคของตับอ่อน

4. โรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์

ปัจจัยส่งเสริมการเกิดเบาหวาน ประกอบด้วย 4 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ

1. ปัจจัยทางพันธุกรรม (genetic factor) สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสเป็นเบาหวานได้สูงและพบว่ามีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของโรคที่เกิดขึ้นด้วย

2. ปัจจัยทางเมตาบอลิซึม (metabolism factor) พบว่าสภาพของอารมณ์และความเครียดทางร่างกาย เช่นความเจ็บป่วยทางกายชักรุนแรงทำให้เกิดโรค เนื่องจากมีการหลั่งของฮอร์โมนคือ กลูโคคอร์ติคอยด์ จากต่อมหมวกไตส่วนนอก ซึ่งมีผลทำให้การสร้างกลูโคสเพิ่มมากขึ้น

3. ปัจจัยทางจุลชีววิทยา (microbiological factor) พบว่าเกิดจากการติดเชื้อไวรัส โดยผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดพึ่งอินซูลินอาจเกิดจากการติดเชื้อไวรัสมาก่อน เช่น จากเชื้อคางทูม หัด หัดเยอรมัน

4. ปัจจัยทางภูมิคุ้มกัน (immunological factor) เป็นผลมาจากภูมิคุ้มกันของตนเอง (autoantibody) ทำปฏิกิริยากับเซลล์ของตับอ่อนทำให้เบต้าเซลล์ถูกทำลาย นอกจากนี้มีปัจจัยเสริมอื่น ๆ (วิลลาร์ดน์ จงเจริญ, 2543) ได้แก่ ความอ้วน การขาดสารอาหารบางชนิด การรับประทานยาบางชนิด การขาดการออกกำลังกาย พยาธิสภาพของเบาหวาน

การเป็นเบาหวานทำให้เกิดความผิดปกติ โดยมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นที่หลอดเลือดทั่วร่างกาย เนื่องจากระดับน้ำตาลในเลือดสูงทำให้มีน้ำตาลไปเกาะที่เม็ดเลือดแดง ส่งผลให้มีการปลดปล่อยออกซิเจนจากเม็ดเลือดแดงสู่เนื้อเยื่อลดลง เกิดการเปลี่ยนแปลงของหลอดเลือดแดงตามมาทั้งหลอดเลือดขนาดใหญ่และหลอดเลือดขนาดเล็ก โดยทำให้เยื่อหลอดเลือดชั้นในได้รับอันตราย ต่อจากนั้นจะมีการซ่อมแซมเกิดขึ้น คือมีการรวมตัวของเกล็ดเลือดเพื่ออุดรอยที่ได้รับอันตรายนั้น ทำให้หลอดเลือดเกิดการอุดตัน

โป่งพองหรือสร้างหลอดเลือดที่ไม่แข็งแรงขึ้นมาใหม่ (จินทนา สดแสงจันทร์, 2548. หน้า 5 อ้างอิงจาก Lemone & Burke, 1996)

อาการของเบาหวาน

ผู้ป่วยเบาหวานจะมีอาการสำคัญที่พบดังนี้ (จินทนา สดแสงจันทร์, 2548. หน้า 5)

1. ปัสสาวะบ่อย (polyuria) เนื่องจากไตมีความสามารถดูดกลับน้ำตาลไว้ได้ในระดับหนึ่ง แต่ในผู้ป่วยเบาหวาน ไตไม่สามารถดูดน้ำตาลในเลือดที่สูงได้ ดังนั้นจึงมีน้ำตาลส่วนหนึ่งออกมาในปัสสาวะ ซึ่งเมื่อมีความเข้มข้นของปัสสาวะสูงจึงมีการดึงน้ำตามมามากกว่าปกติ ทำให้ผู้ป่วยปัสสาวะบ่อยมากขึ้น
2. กระหายน้ำมาก (polydipsia) พบว่าผู้ป่วยจะมีอาการกระหายน้ำมาก คอแห้ง จากการสูญเสียน้ำออกมาทางปัสสาวะ ร่างกายขาดน้ำ มีการกระตุ้นศูนย์ควบคุมน้ำของร่างกาย เกิดการกระหายน้ำตามมาได้
3. หิวบ่อยและรับประทานจุ (polyphagia) เนื่องจากร่างกายไม่สามารถนำน้ำตาลไปใช้ได้ตามปกติ ทำให้ร่างกายขาดพลังงาน จึงมีการหิวบ่อยและรับประทานจุตามมา
4. น้ำหนักตัวลดลง (weight loss) จากการที่ร่างกายขาดอินซูลิน ทำให้ไม่สามารถนำน้ำตาลไปใช้ได้ตามปกติ ส่งผลให้ร่างกายขาดพลังงานร่วมกับการขาดน้ำจากปัสสาวะบ่อย ร่างกายจึงมีการนำโปรตีนและไขมันที่สะสมไว้ในเนื้อเยื่อมาใช้แทน จึงทำให้รู้สึกอ่อนเพลีย น้ำหนักตัวลดลงโดยไม่ทราบสาเหตุ

การวินิจฉัยโรคเบาหวาน

องค์การอนามัยโลกได้ประกาศเกณฑ์ของการวินิจฉัยเบาหวานในปี พ.ศ. 2541 (ภาวนา กิริติยวงศ์, 2544) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. มีอาการแสดงของเบาหวาน ร่วมกับค่าของน้ำตาลในเลือดเวลาใดก็ได้ มากกว่าหรือเท่ากับ 200 มิลลิกรัม/เดซิลิตร
2. มีน้ำตาลในเลือดหลังอดอาหารและน้ำทางปาก (Fasting blood sugar) เป็นเวลา 8 ชั่วโมง โดยมีค่าน้ำตาลในเลือดมากกว่าหรือเท่ากับ 126 มิลลิกรัม/เดซิลิตร
3. ตรวจ glucose tolerance test มีระดับน้ำตาลชั่วโมงที่ 2 มากกว่าหรือเท่ากับ 200 มิลลิกรัม/เดซิลิตร

ภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวาน

โรคเบาหวาน ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนที่ก่อให้เกิดการตายได้สูง และยังทำให้เกิดภาวะต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ (จินทนา สดแสงจันทร์, 2548. หน้า 6 อ้างอิงจาก Black & Matassarini - Jacob, 1993 ;

Lemone & Burke, 1996)

1. ภาวะแทรกซ้อนเฉียบพลัน ได้แก่ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำผิดปกติ และภาวะน้ำตาลในเลือดสูง
2. ภาวะแทรกซ้อนเรื้อรัง ได้แก่ ภาวะแทรกซ้อนทางตา ไต ระบบประสาท ระบบหัวใจและหลอดเลือด การเกิดแผลที่เท้า
3. โรคที่มักพบร่วมกับเบาหวาน เช่น ไขมันในเลือดสูง ความดันโลหิตสูง

เป้าหมายในการควบคุมเบาหวาน

1. ไม่ให้มีอาการของโรคเบาหวาน การรักษาแล้วให้ระดับน้ำตาลก่อนอาหารเท่ากับ 90 – 130 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ค่าฮีโมโกลบินเอวันซี น้อยกว่า 7 เปอร์เซ็นต์ ควบคุมความดันโลหิตเท่ากับ 130/80 มิลลิเมตรปรอทหรือต่ำกว่า ควบคุมโคเลสเตอรอลให้น้อยกว่า 185 มิลลิกรัม/เดซิลิตร
2. ป้องกันการเกิดโรคแทรกซ้อนและตรวจไม่พบน้ำตาลในปัสสาวะ

การรักษาโรคเบาหวาน

1. การใช้ยารักษาโรคเบาหวาน

1.1 ยารักษาโรคเบาหวานชนิดรับประทาน ชนิดของยาลดระดับน้ำตาล การออกฤทธิ์ วิธีการใช้ อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

1.2 ยารักษาเบาหวานชนิดฉีด (อินซูลิน) ชนิดของอินซูลิน การออกฤทธิ์ ระยะเวลาการออกฤทธิ์ วิธีการฉีด การเก็บรักษาอินซูลิน อาการข้างเคียง การแก้ไขและการป้องกัน

2. อาหารสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน

2.1 ความสำคัญของการควบคุมอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน คือช่วยรักษาระดับน้ำตาลและไขมันในเลือดให้ใกล้เคียงระดับปกติ ช่วยให้น้ำหนักตัวอยู่ในเกณฑ์ปกติ ช่วยป้องกันโรคแทรกซ้อนต่าง ๆ ช่วยให้อายุยืนยาวและสุขภาพแข็งแรง

2.2 ธงโภชนาการเป็นสัญลักษณ์และแนวทางให้ผู้บริโภคเข้าใจในสัดส่วนของการรับประทานอาหาร แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ กลุ่ม 1 ข้าว-แป้ง กลุ่ม 2 ผักผลไม้ กลุ่ม 3 เนื้อสัตว์ ถั่ว ไข่ นม กลุ่ม 4 เกลือ น้ำตาล

3. การออกกำลังกาย

3.1 การออกกำลังกายในผู้ป่วยเบาหวาน ช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด ควบคุมน้ำหนัก ลดไขมัน และลดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความผิดปกติของหลอดเลือด เพิ่มความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายและจิตใจ ลดปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจและลดความดันโลหิต ลดความเครียด

3.2 ขั้นตอนและวิธีการออกกำลังกายของผู้ป่วยเบาหวาน ระยะเวลาเป็นการอบอุ่นร่างกาย ใช้เวลา 5 - 10 นาที ระยะที่สอง เป็นการออกกำลังกายหลัก ใช้เวลานานตั้งแต่ 20 - 30 นาที เช่น การเดิน การวิ่งเหยาะ การปั่นจักรยาน ระยะที่สาม เป็นระยะผ่อนการออกกำลังกายลงช้า ๆ ใช้เวลา 5 - 10 นาที

4. การดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วย แนวทางการดูแลผู้ป่วยเบาหวานเมื่อมีอาการเจ็บป่วย ให้ดื่มน้ำมาก และเพียงพอ เนื่องจากร่างกาย จะสูญเสียน้ำมากกว่าปกติจากการขาดน้ำ ปัสสาวะบ่อย อาเจียน อุจจาระร่วง เหงื่อออกมากจากภาวะ ไข้ แนะนำผู้ป่วยให้ดื่มน้ำอย่างน้อย 8 ออนซ์ (240 มิลลิลิตร) ทุกชั่วโมง หากผู้ป่วยยังรู้สึกตัวดี แนะนำรับประทานน้ำซุปรองหวานจัดหรือผงเกลือแร่ละลายน้ำทุก 3 - 4 ชั่วโมง

5. การดูแลเท้า สิ่งสำคัญที่สุดในการดูแลเท้าคือการป้องกัน ไม่ให้เกิดแผล การละเลยต่อสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ อาจจะทำให้เกิดปัญหาใหญ่ขึ้นภายหลัง เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดแผลที่เท้าผู้ป่วยเบาหวานควรล้างเท้า ด้วยสบู่อ่อนทุกวัน เช็ดเท้าเบา ๆ ให้แห้งด้วยผ้าที่นุ่ม การตัดเล็บให้ตัดเป็นเส้นตรงอย่าตัดให้สั้นเกินไป เลือกรองเท้าที่มีขนาดพอเหมาะกับเท้า หลีกเลี่ยงการเดินเท้าเปล่าทั้งในบ้านและนอกบ้าน สักรวดูเท้าทุกวัน ว่ามีบาดแผล คุ่มพองหรือ ไม่ และปรึกษาแพทย์ทันทีเมื่อมีบาดแผลที่เท้า

4. สรุปสาระสำคัญของเรื่องและขั้นตอนการดำเนินการ

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่เป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 3 รองลงมาจากโรกระบบหัวใจและ หลอดเลือด และโรคความดันโลหิตสูง ปัจจุบันแนวโน้มผู้ป่วยโรคเบาหวานเพิ่มมากขึ้นและพบบ่อยในกลุ่ม ที่มีอายุน้อยที่เป็นโรคอ้วน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตและการรับประทานอาหาร (อภิชาติ วิชญานรัตน์, 2549) ทุกประเทศทั่วโลกจึงให้ความสำคัญในการรณรงค์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเบาหวานให้แก่ประชาชนเพิ่มมากขึ้น สดภาวะแทรกซ้อนและความรุนแรงของ ภาวะแทรกซ้อนลง โรคเบาหวานไม่สามารถรักษาให้หายได้ ผู้ป่วยสามารถอยู่กับโรคเบาหวานอย่างมี ความสุขได้ ถ้าเอาใจใส่เรื่องการควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย และการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้ใกล้เคียงปกติได้ ส่งผลให้ผู้ป่วยสามารถดำรง ชีวิตประจำวันเหมือนคนปกติทั่ว ๆ ไป โดยปราศจากอัตราเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรคด้วย (ชนวนทอง ธนสุกาญจน์ และพิสมัย จารุชวลิต, 2549)

แผนการสอนเรื่อง การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ เป็นแผนการสอนที่ใช้สอนสำหรับ ผู้ป่วยเบาหวานเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล โดยเนื้อหาการสอนประกอบด้วย ความหมาย อาการ สาเหตุ เกณฑ์การวินิจฉัยโรค ภาวะแทรกซ้อน การรักษา การควบคุมอาหาร วิธีการออกกำลังกาย การดูแลรักษาเท้า และวิธีการดำเนินชีวิตเมื่อเป็นเบาหวาน (วารุณี มีเจริญ, 2550)

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ความรู้จากเอกสาร วารสาร ตำราทางวิชาการต่าง ๆ และเว็บไซต์
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ แนวทางการสอนและการใช้สื่อ รูปแบบการสอน

3. จัดทำแผนการสอน การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่
4. สร้างแบบความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานและการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยเบาหวาน และกำหนดตัวชี้วัด โดยถ้าผู้เรียนตอบถูก ให้คะแนน 1 ถ้าตอบผิด ให้คะแนน 0
5. กำหนดกลุ่มผู้เรียน
6. ให้ทำแบบประเมินก่อนทำการสอน (pre – test) และดำเนินการสอน
7. เก็บรวบรวม รวมคะแนน
8. ทำการทดสอบหลังการสอนและรวมคะแนน
9. นำมาสรุปผลการสอน

5. ผู้ร่วมดำเนินการ -ไม่มี-

6. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดร้อยละ 100

การส่งเสริมให้ผู้ป่วยเข้าใจเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่บุคลากรทางการแพทย์ควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะพยาบาล เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย สามารถประเมินอาการเปลี่ยนแปลงของโรคได้ง่าย และสามารถส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้ป่วยเหล่านี้ การให้สุขศึกษากับผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญและต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนการสอนผู้ป่วยเบาหวาน โดยนำหลักการให้การปรึกษามาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ป่วยเบาหวานมากที่สุด (ธิติ สันับบุญ, 2549)

แผนการสอนเรื่อง การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ เป็นแผนการสอนที่ใช้สอนสำหรับผู้ป่วยเบาหวานเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล โดยเนื้อหาการสอนประกอบด้วย ความหมาย อาการ สาเหตุ เกณฑ์การวินิจฉัยโรค ภาวะแทรกซ้อน การรักษา การควบคุมอาหาร วิธีการออกกำลังกาย การดูแลรักษาเท้า และวิธีการดำเนินชีวิตเมื่อเป็นเบาหวาน (วารุณี มีเจริญ, 2550) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ความรู้จากเอกสาร วารสาร ตำราทางวิชาการต่าง ๆ และเว็บไซต์ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ ความหมายของโรคเบาหวาน สาเหตุ อาการ ภาวะแทรกซ้อน อาหาร การใช้ยา การออกกำลังกาย การดูแลเท้า การดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วย

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ แนวทางการสอนและการใช้สื่อ รูปแบบการสอน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้รับการสอน

3. จัดทำแผนการสอน การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประกอบการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา

4. สร้างแบบความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานและการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยเบาหวาน ซึ่งผู้ขอประเมินสร้างจากการศึกษาคำถามเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรคเบาหวาน ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ 1 คำตอบ โดยให้ทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่เห็นว่าถูก และให้ทำเครื่องหมายผิด (X) หน้าข้อความที่เห็นว่าผิด เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าผู้ป่วยตอบถูกในข้อนั้น ๆ ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิด ได้ 0 คะแนน ผู้ขอประเมินนำแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานและการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยเบาหวานที่สร้างขึ้นไปให้อายุรแพทย์ 1 ท่าน (พญ.ลิลลี่ ปฐมหยก) และผู้ทรงคุณวุฒิทางการแพทย์ 2 ท่าน (ร.ท.หญิงสุภาณี จันทสุทธิบริวาร และนางสาวอรรณพ คะประสพ) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องชัดเจน ครอบคลุมความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

5. กำหนดกลุ่มผู้เรียน โดย ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ที่เข้ารับการรักษาที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2553 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2553 จำนวน 50 ราย ระดับการศึกษาของผู้ฟัง ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้ฟังมีอายุระหว่าง 49 – 68 ปี

6. ดำเนินการสอนเรื่อง การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ ดังนี้

1. ผู้ขอประเมินแนะนำตนเองกับผู้ป่วยที่จะได้รับการสอน

2. ผู้ขอประเมินทำการประเมินความรู้ก่อนการสอน (pre - test) ให้ผู้ป่วยตอบคำถามตามแบบสอบถามความรู้ ใช้เวลา 10 นาที หลังจากนั้นผู้ขอประเมินจะเก็บแบบสอบถามไว้ตรวจสอบต่อไป

3. ผู้ขอประเมินเริ่มการสอนความรู้เรื่องโรคเบาหวานแก่ผู้ป่วยที่มาเข้ารับการรักษาโรคเบาหวานที่คลินิกเบาหวาน ตามขั้นตอนของแผนการสอนและสื่อการสอนที่สร้างไว้ โดยมีหัวข้อเรื่องที่สอน ดังนี้

3.1 หัวข้อ โรคเบาหวาน ชนิดของโรคเบาหวาน และปัจจัยเสริมที่ทำให้เกิดโรคเบาหวาน ใช้วิธีการสอนโดยการบรรยาย การสอบถามความรู้จากผู้เรียน ใช้สื่อการสอนได้แก่ ภาพพลิก ระยะเวลา 5 นาที

3.2 หัวข้อภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ใช้วิธีการสอนโดยการบรรยาย ใช้สื่อการสอนได้แก่ ภาพพลิก ระยะเวลา 5 นาที

3.3 หัวข้อภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ใช้วิธีการสอนโดยการบรรยาย ใช้สื่อการสอนได้แก่ ภาพพลิก ระยะเวลา 5 นาที

3.4 หัวข้ออาหารสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ใช้วิธีการสอนโดยการบรรยาย ใช้สื่อการสอนได้แก่ ฉลากอาหาร ภาพพลิก ระยะเวลา 10 นาที

3.5 หัวข้อการใช้ยาเพื่อลดระดับน้ำตาลในเลือดใช้วิธีการสอนโดยการบรรยาย ใช้สื่อการสอนได้แก่
ฉลากยา ภาพพลิก ระยะเวลา 5 นาที

3.6 หัวข้อขั้นตอนการมารับบริการที่ โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสอน
โดยการบรรยาย ใช้สื่อการสอนได้แก่ สมุดประจำตัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน ระยะเวลา 5 นาที

3.7 หัวข้อการปฏิบัติตัวของผู้ที่ เป็นโรคเบาหวานใช้วิธีการสอนโดยการบรรยาย ใช้สื่อการสอน
ได้แก่ ภาพพลิก ระยะเวลา 5 นาที

3.8 สรุปเนื้อหาของ การสอนและการทำแบบทดสอบความรู้ภายหลังการสอนสิ้นสุดลง (post - test)
การเปิดโอกาสให้ผู้รับการสอนซักถามปัญหาข้อสงสัยต่าง ๆ ระยะเวลา 10 นาที

4. จำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการสอนทั้งหมด 50 คน จัดให้การสอนทั้งแบบรายบุคคลและแบบรายกลุ่ม
โดยในการสอนแต่ละครั้งจะใช้เวลา 60 นาที

7. ผลสำเร็จของงาน

หลังการให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับโรคเบาหวานแก่ผู้ป่วยรายใหม่จำนวน 50 ราย พร้อมกับมี
การติดตามผลของระดับน้ำตาลในเลือดอย่างต่อเนื่องพบว่า ผู้ป่วยเบาหวานจำนวน 50 ราย มีระดับ
น้ำตาลในเลือดลดลง 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.00 แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้ป่วยที่มีความรู้ในการปฏิบัติตัว
เกี่ยวกับโรคเบาหวาน มีส่วนช่วยให้ระดับน้ำตาลในเลือดและระดับน้ำตาลเฉลี่ยสะสมฮีโมโกลบินเอวันซี
ลดลงโดยก่อนให้ความรู้ผู้ป่วยมีระดับน้ำตาลในเลือด 237 มิลลิกรัม/เดซิลิตร และระดับน้ำตาลเฉลี่ยสะสม
ฮีโมโกลบินเอวันซี 9.8 เปอร์เซ็นต์ และหลังจากหกเดือนพบว่าระดับน้ำตาลในเลือดลดลงเป็น 178 มิลลิกรัม/
เดซิลิตร ระดับน้ำตาลเฉลี่ยสะสมฮีโมโกลบินเอวันซี ลดลงเป็น 8.1 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของผลการตรวจระดับน้ำตาลในเลือด (FBS) และค่าเฉลี่ยของผลการตรวจ
ระดับน้ำตาลเฉลี่ยสะสมฮีโมโกลบินเอวันซี (HbA1C) ของผู้ป่วยที่ได้รับการสอนตามระยะเวลา (N = 50)

รายการตรวจ	ก่อนให้ความรู้	เดือนที่ 3	เดือนที่ 6
FBS	237	203	178
HbA1C	9.8	8.8	8.1

จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่าการใช้แนวทางการให้ความรู้ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ได้จัดทำขึ้นมี
ส่วนช่วยทำให้ผู้ป่วยมีความรู้ในการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคเบาหวานมากขึ้น และการปฏิบัติงานให้บรรลุถึง
เป้าหมายนั้น นอกจากการให้ความรู้ผู้ป่วยแล้วยังต้องอาศัยความมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วย
ทำให้ผู้ป่วยเกิดความไว้วางใจกล้าซักถาม ปรีกษาปัญหา ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมีความตั้งใจใน

การปฏิบัติตน การได้พูดคุยซักถามให้คำแนะนำกับผู้ป่วย ทำให้พยาบาลเข้าใจถึงสาเหตุปัญหา อุปสรรคของผู้ป่วยที่ทำให้ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้และนำปัญหาดังกล่าวมาหาแนวทางการแก้ไขร่วมกันระหว่างผู้ป่วย/ญาติ และทีมสุขภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยได้ดูแลตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี

8. การนำไปใช้ประโยชน์

- 8.1 ใช้เป็นแนวทางในการให้ความรู้ผู้ป่วยเบาหวาน/ญาติ
- 8.2 ผู้ป่วยมีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคเบาหวาน
- 8.3 ผู้ป่วยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- 8.4 พัฒนาคุณภาพการพยาบาล

9. ความยุ่งยากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

- 9.1 ผู้ป่วยที่มีปัญหาสภาพร่างกายอ่อนแอทำให้ความอดทนลดลงในการรับฟังข้อมูล
- 9.2 เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเบาหวานและการปฏิบัติตนที่ถูกต้องมีหลายเรื่องหลายประเด็น การให้ความรู้พร้อมกันทั้งหมด ใช้เวลานาน ผู้ป่วยมีความอดทนจำกัดอาจจะไม่สนใจ หรือ จำไม่ได้
- 9.3 การให้คำแนะนำและการสอนผู้ป่วยบางรายฟังเพียงคนเดียว ผู้ป่วยสูงอายุ ทำให้จำข้อมูลได้ไม่ครบถ้วน
- 9.4 บุคลากรมีภาระงานและจำนวนผู้ป่วยในความดูแลมากทำให้มีเวลาในการให้ความรู้ผู้ป่วยน้อย

10. ข้อเสนอแนะ

- 10.1 ควรจัดแบ่งเนื้อเรื่องในการให้ความรู้ออกเป็นเรื่อง ๆ และแบ่งเวลาสอนออกเป็นช่วง ๆ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความรู้ครบถ้วน
- 10.2 การให้ความรู้ควรมอบหมายผู้รับผิดชอบในการให้ความรู้ผู้ป่วยแต่ละราย เพื่อติดตามการให้ความรู้ครบทุกเรื่องและเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง
- 10.3 ส่งเสริมให้ญาติมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เพื่อช่วยในการดูแลผู้ป่วย
- 10.4 การติดตามผลหลังการให้คำแนะนำควรมีการประเมินผลทั้งด้านความรู้ ทักษะร่วมกับการติดตามผลการตรวจติดตามระดับน้ำตาลในเลือดและระดับน้ำตาลสะสมฮีโมโกลบินเอวันซี ควรมากกว่า 6 เดือนและควรมีกิจกรรมการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....
 (พันจ่าเอกยงยุทธ เจริญผล)
 ผู้ขอรับการประเมิน
 23 ก.ค. 2555

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....
 (นางวรรณมา วัฒนกิจการ)
 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)
 รักษาราชการในตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล
 กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล
 โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร
 23 ก.ค. 2555

ลงชื่อ.....
 (นายชาติ วชิรศรีสุนทร)
 ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร
 23 ก.ค. 2555

หมายเหตุ 1. ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป 1 ระดับในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2551 -10 พฤศจิกายน 2552 คือ นายสมชาย จึงมีโชคปัจจุบันได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเวชการุณย์รัศมี

เอกสารอ้างอิง

- จินทนา สดแสงจันทร์. http://hpc9.anamai.moph.go.th/html/research/49_13htm
- ชนวนทอง ธนสุกาญจน์ และพิสมัย จารุชวลิต. สุขศึกษากับโรคเบาหวาน การทบทวนองค์ความรู้ สถานการณ์และรูปแบบให้บริการสุขศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2549
- เทพ หิมะทองคำ และคณะ. ความรู้เรื่องเบาหวานฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา, 2552
- ธิดิ สันับบุญ และวราภณ วงศ์ถาวรวัฒน์. การดูแลเบาหวานแบบองค์รวม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
- บุญทิพย์ สิริธรงค์. ผู้ป่วยเบาหวาน : การดูแลแบบองค์รวม. นครปฐม: ฝ่ายการพิมพ์ศูนย์อาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539
- ภาวนา กิรติขุวงศ์. การพยาบาลผู้ป่วยเบาหวาน : มโนมคติสำคัญสำหรับการดูแล. ชลบุรี: พี.เพรส, 2544
- สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แนวทางเวชปฏิบัติสำหรับโรคเบาหวาน พ.ศ.2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์, 2554
- สังข์พันธ์ อิศรเสนา. อายุศาสตร์ผู้ป่วยนอก. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2535
- สุทิน ศรีอัญญาพร. การแบ่งชนิดและพยาธิกำเนิดของโรคเบาหวาน. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, 2548
- อภิชาติ วิชญานรัตน์. หลักการรักษาและติดตามผู้ป่วยเบาหวาน. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, 2549
- อุไรวรรณ ชูสกุลพัฒนา และคณะ. การพัฒนาทักษะการดูแลผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่โดยอาศัยกระบวนการกลุ่มช่วยเหลือตนเอง โรงพยาบาลลำพูน จังหวัดลำพูน. 2550

ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
ของ พันอำเอกยงยุทธ เจริญผล

เพื่อประกอบการประเมินเพื่อขอรับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการพยาบาล) (ตำแหน่งเลขที่ รพล. 125) กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร สำนักการแพทย์
เรื่อง แนวทางการให้การปรึกษาแก่ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ ที่มีค่า HbA1C มากกว่า 7 แต่น้อยกว่า 8

หลักการและเหตุผล

โรคเบาหวาน เป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังชนิดหนึ่งที่เป็นปัญหาสำคัญทางด้านสาธารณสุขของทุกประเทศ
ทั่วโลก ไม่เว้นแม้กระทั่งประเทศไทย ซึ่งพบว่าโรคเบาหวานเป็น 1 ใน 10 โรคที่มีอัตราการป่วยและ
การตายสูง (กระทรวงสาธารณสุข, 2550) โรคเบาหวานแบ่งเป็น 2 ชนิดคือ โรคเบาหวานชนิดที่ 1 ในอดีต
เรียกว่าโรคเบาหวานชนิดพึ่งอินซูลิน และโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ในอดีตเรียกว่าโรคเบาหวานชนิด
ไม่พึ่งอินซูลิน พบบ่อยที่สุดร้อยละ 99 ของผู้ป่วยเบาหวานทั้งหมด (สุนิตย์ จันทระประเสริฐ, 2551)
ซึ่งระดับอ่อนของผู้ป่วยเบาหวานชนิดนี้ยังสามารถผลิตอินซูลินได้ แต่อินซูลินที่มีอยู่ออกฤทธิ์ได้ไม่ดีเท่าที่ควร
จึงทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้น ผู้ป่วยอาจมีอาการแบบค่อยเป็นค่อยไปจนถึงขั้นแสดงอาการรุนแรง
ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับน้ำตาลในเลือดว่าสูงมากเท่าใด ปัจจุบันวิธีการรักษาโรคเบาหวานจะได้รับการพัฒนา
มากขึ้น แต่ยังไม่มียาใดที่จะรักษาโรคเบาหวานให้หายขาดได้ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เป้าหมายสำคัญของ
การรักษาอยู่ที่การส่งเสริมให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในระดับปกติตลอดเวลา
ซึ่งเป็นเพียงวิธีการป้องกันหรือชะลอการเกิดภาวะแทรกซ้อนให้ช้าลง และสิ่งที่ควรระวังเป้าหมายดังกล่าว
ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรักษาและมีผลโดยตรง
ต่อกระบวนการลดระดับน้ำตาลในเลือด ได้แก่ การควบคุมอาหาร การออกกำลังกายและการใช้ยาลดระดับ
น้ำตาลในเลือด (วิทยา ศรีมาดา, 2549)

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ยังมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพไม่ถูกต้อง
ด้านการควบคุมอาหาร พบว่าผู้ป่วยยังรับประทานอาหารจุกจิก รับประทานอาหารด้อมมือในแต่ละวัน
ไม่แน่นอนและไม่ตรงเวลา ด้านการออกกำลังกาย พบว่ามีทั้งที่ไม่ออกกำลังกาย ออกกำลังกาย
แต่ไม่สม่ำเสมอและออกกำลังกายไม่ถูกต้อง เนื่องจากไม่รู้วิธีปฏิบัติ ด้านการใช้ยาลดระดับน้ำตาลในเลือด
พบว่าผู้ป่วยไม่ใช้ยาตามขนาดที่แพทย์สั่ง เลิกรับประทานยาเองเมื่อรู้สึกว่าการดีขึ้นและรับประทานยาเป็น
2 เท่าเมื่อรับประทานอาหารมากกว่าปกติ จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีพฤติกรรมการ
ดูแลสุขภาพที่ไม่ถูกต้องในเรื่องการควบคุมอาหาร การออกกำลังกายและการใช้ยาลดระดับน้ำตาล

ในเลือดมีผลทำให้ผู้ป่วยเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ ผู้ขอรับการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในคลินิกเบาหวาน จึงได้สรุปวิธีการ เพื่อพัฒนางานคือการให้ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ได้รับความรู้และการให้การปรึกษาซึ่งในโรงพยาบาล ตาดกระบังกรุงเทพมหานครไม่เคยมีผู้ใดจัดทำมาก่อน เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวานและญาติที่มาใช้บริการ ได้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเองและมีพฤติกรรมดูแลตนเองที่ถูกต้องเหมาะสม จนสามารถ ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในระดับที่ควบคุมได้ตลอดเวลา เป็นการป้องกันภาวะแทรกซ้อน ลดการนอนโรงพยาบาลด้วยโรคแทรกซ้อน ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

นอกจากการบริการดูแลรักษาโดยแพทย์แล้ว องค์ประกอบที่สำคัญที่จะให้การรักษามรรคว ตามวัตถุประสงค์คือความร่วมมือของผู้ป่วยและครอบครัวหรือผู้ดูแล ดังนั้นการให้ความรู้ คำปรึกษา เรื่องโรคเบาหวานและการเสริมสร้างทักษะการดูแลตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้ ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการรักษาอย่างเหมาะสมและยั่งยืนแต่ในขณะเดียวกันความแตกต่างระหว่างบุคคลก็เป็น ข้อจำกัดอย่างหนึ่งในการรับความรู้ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกันในแต่ละบุคคล

ดังนั้น การให้การปรึกษาแก่ผู้ป่วยเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มละ 3 - 5 คนจึงเป็นการให้ความรู้และ การปรึกษาที่ตรงตามความต้องการของผู้ป่วย ยึดหลักการให้การปรึกษาตามพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วย แต่ละราย เพื่อให้เกิดการปรับตัว เปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้จริงจะช่วยให้ ผู้ป่วยเบาหวานสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ลดภาวะแทรกซ้อนและเกิดความมั่นใจ ในการดำเนินชีวิตต่อไป

วัตถุประสงค์และหรือเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้อย่างต่อเนื่อง เหมาะสม
2. เสริมสร้างศักยภาพผู้ป่วยให้สามารถเรียนรู้ ปรับเปลี่ยน และดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยลดภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน
3. ลดความวิตกกังวล ช่วยให้ผู้ป่วยดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เป้าหมาย

เพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานและลดความเสี่ยงจากความรุนแรงของโรคและ ภาวะแทรกซ้อน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

1. กำหนดรูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้รับการปรึกษา
2. กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ที่มีค่า ฮีโมโกลบิน เอ วัน ซึ่มากกว่า 7 แต่น้อยกว่า 8 ที่เข้ารับการรักษาที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร
3. จัดทำรูปแบบและแนวทางการให้การปรึกษา
4. กำหนดตัวชี้วัดและเก็บสถิติทุก 1 ปี
5. สรุปผลการดำเนินงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ป่วยสามารถปรับตัว เรียนรู้เข้าใจตนเอง และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม
2. เพิ่มคุณภาพการให้บริการแก่ผู้ป่วยเบาหวานของ โรงพยาบาล
3. ผู้ป่วยมีความเชื่อมั่นในตนเองและจัดการตนเองเกี่ยวกับโรคเบาหวานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
4. สามารถควบคุมภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานได้อย่างเหมาะสม
3. ลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานและอัตราการกลับมารักษาซ้ำใน โรงพยาบาล ด้วยภาวะแทรกซ้อนได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ที่เข้ารับการรักษาภายในระยะเวลา 6 เดือนมีระดับน้ำตาลในเลือดลดลงมากกว่า 10 % คิดเป็นร้อยละ 80

(ลงชื่อ) ผ.ญช. เจริญผล

(พันจ่าเอก) ผ.ญช. เจริญผล

ผู้ขอรับการประเมิน

23, ก.ค. 2555